

Секція: Гроші, фінанси і кредит.

Шалигіна І.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Сумського національного аграрного університету

м.Суми, Україна

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Діяльність будь-якого підприємств пов'язана з ризиками, ступінь впливу яких на результати його діяльності значно підвищуються в сучасних умовах ринкової економіки. Впливовими є ризики, які відносять до такої групи ризиків підприємства як фінансові ризики. Сукупність сучасних підходів до трактування поняття «фінансові ризики підприємства» досить значна, що вимагає детального їх вивчення і структуризації для узагальнення.

Існує різноманітність підходів до визначення терміну «фінансовий ризик». Гранатуров М.В. так трактує поняття «фінансовий ризик» - це ризики підприємницької діяльності, які характеризується ймовірністю втрат фінансових ресурсів [1.с.20]. Інакше трактує Шелудько В.М. - фінансові ризики підприємства – це ризики не отримати задовільний фінансовий результат від здійснення господарської діяльності підприємства [2. с.235]. А Вітлінський В.В. зазначає, що фінансові ризики підприємства – це ризики, які виникають при фінансових угодах (при вкладенні грошей у банки, купівлі-продажу акцій, грі на біржі, тощо) [3. с.14]. Донець Л.І. визначає фінансові ризики підприємства як ймовірність виникнення непередбачених фінансових втрат (зниження очікуваного прибутку, доходу, втрата частини чи всього капіталу) у ситуації невизначеності умов фінансової діяльності підприємства [4. с.10].

Серед досліджуваних трактувань взагалі відсутня єдність у визначені поняття та його характерних ознак. Тому можна вивести наступне тлумачення даного терміну для підприємств аграрної сфери, а саме: фінансові ризики сільськогосподарського підприємства це – кількісна ймовірність часткових або

повних фінансових втрат підприємства, внаслідок дії несприятливих факторів внутрішнього та зовнішнього середовища з урахуванням природно-кліматичних, екологічних та технологічних (сезонності виробництва) умов під час здійснення фінансово-господарської діяльності.

Дослідивши фінансово-господарську діяльність таких підприємств як: СФГ «Кривозуб С.І.» Роменського району Сумської області, ТОВ «За мир» Сумського району Сумської області та ТОВ «Мена-Авангард» Чернігівської області, були виявлені певні фінансові ризики та їх вплив на діяльність даних господарств.

Ризик прибутковості значно впливає на діяльність підприємства, тому що саме він залежить від розміру отриманого прибутку у співвідношенні до понесених витрат. Не завжди господарство отримує достатньо високий прибуток, хоча і є прибутковою його операційна діяльність. Так, до негативних наслідків може привести саме неефективна інвестиційна та фінансова діяльність підприємства. Розглянемо результати щодо отримання підприємствами чистого прибутку від своєї діяльності:

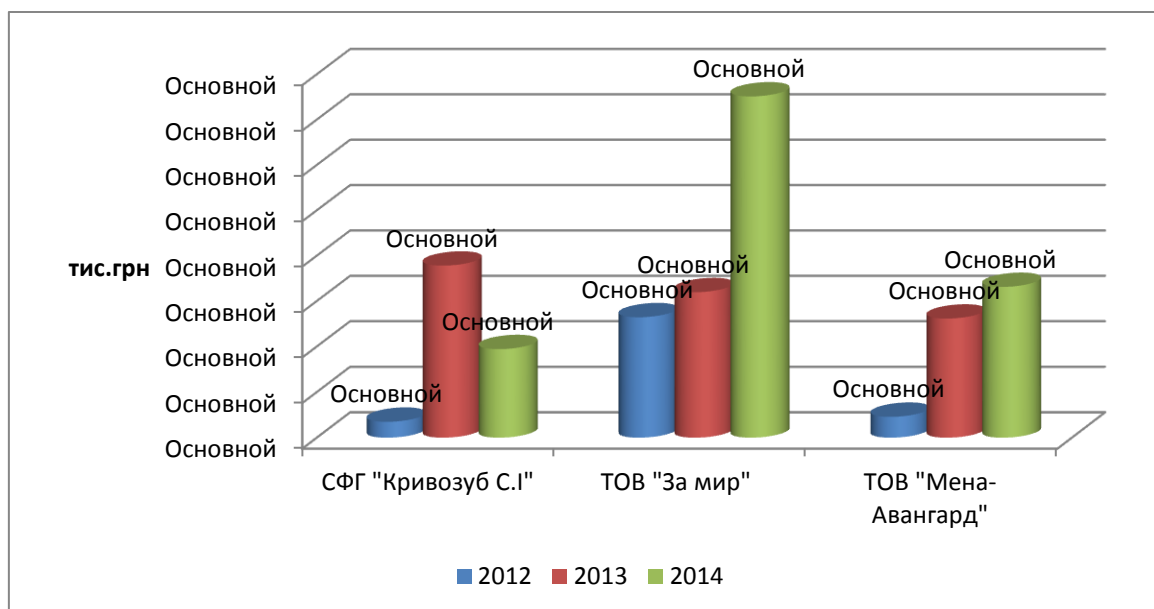


Рисунок 1.– Порівняльна діаграма отримання чистого прибутку господарствами

Ризик прибутковості проявляється у коливаннях рівня прибутку, який очікує отримати підприємство у фінансово-економічній діяльності. Наочно видно, що даний вид внутрішніх ризиків притаманний лише СФГ «Кривозуб

С.І.». Роменського району Сумської області, тому що відбувається постійне коливання розміру отриманого господарством прибутку. Іншим двом сільськогосподарським підприємствам даний вид ризику практично не загрожує.

У ринкових умовах господарювання рівень прибутковості може змінюватися завдяки ефективному податковому плануванню, оптимізації власних витрат та вибору амортизаційної політики тощо. Розглянемо наступний рисунок:

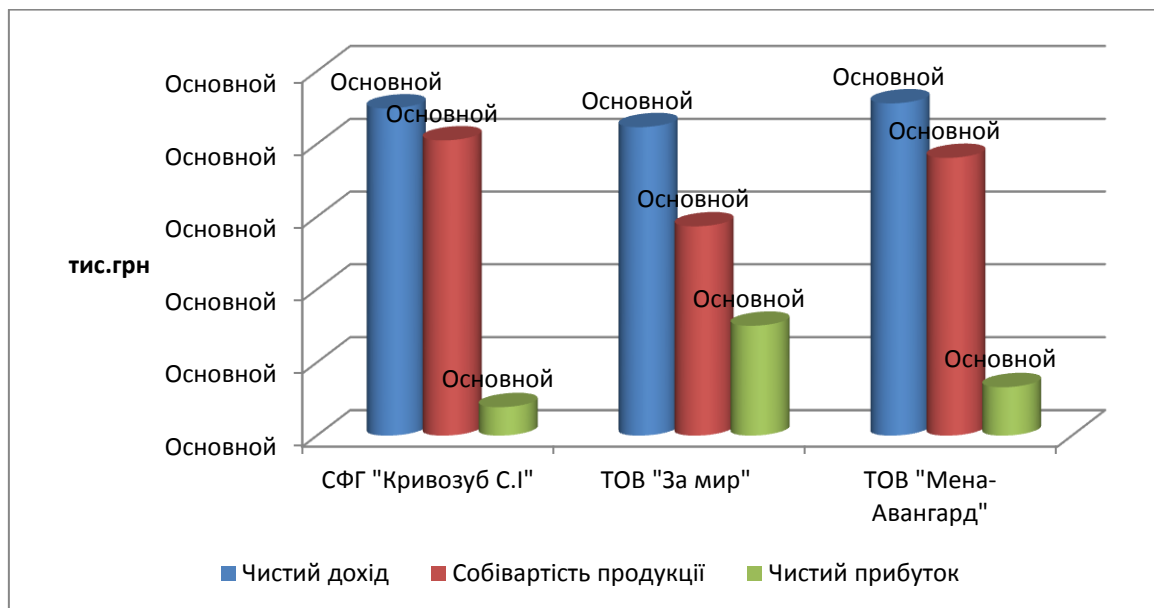


Рисунок 2. – Порівняльна діаграма основних фінансових показників господарств за 2014 рік

За рисунком видно, що в ТОВ «За мир» Сумського району Сумської області є найменша собівартість продукції – 14346,0 тис.грн при майже однаковій сумі отриманого чистого доходу. Фінансові витрати також значно зменшуються при зростанні всіх інших, а не тільки операційних доходів. Це може свідчити про найбільш ефективну оптимізацію власних витрат господарства щодо отримання чистого прибутку, який значно зростає за період 2012-2014р.р. Тому необхідно запропонувати фінансовим службам іншим двох господарств провести комплексну оцінку їх витрат щодо виявлення негативного впливу окремих факторів на формування чистого фінансового результату.

Зовнішні фактори негативного впливу на фінансово-господарську діяльність даних сільськогосподарських підприємств також мали місце, а саме: подорожчання виробничих запасів, палива, ТМЦ, зростання податкового навантаження, транспортного обслуговування, ринків збуту, зниження платоспроможності контрагентів тощо.

Таким чином, всім підприємствам, а особливо сільськогосподарським, потрібно вчасно та комплексно проводити оцінку наявних фінансових ризиків. При виявленні керівникам фінансових служб господарств необхідно навчитися управляти ними через процеси нейтралізації та мінімізації.

Основні завдання управління фінансовими ризиками на підприємствах, що досліджувалися, повинні полягати у тому, щоб:

- виявити ті дії, які, якщо їх зробити в найближчому майбутньому, захистять підприємства від втрат у більш віддаленому майбутньому;
- цілеспрямовано спостерігати за розвитком подій, щоб вчасно виявляти раніше непередбачені події;
- пропонувати своєчасні заходи з підтримки факторів, стосовно яких здійснюється захист (прибутковості, ліквідності та фінансової автономії), щоб вчасно вжити ефективні заходи по нейтралізації або мінімізації небезпечного ризику.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гранатуров, В. М. Ризики підприємницької діяльності: проблеми аналізу [Текст] / В. М. Гранатуров, О. Б. Шевчук. - К.: Зв'язок, 2000. - 152 с.
2. Шелудько, В.М. Фінансовий ринок [Текст] : підручник / В.М. Шелудько. - 2-ге вид., стер. - К.: Знання, 2008. - 535 с.
3. Вітлінський В. В. Фінансовий ризик і методи його вимірювання [Текст] / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко // Фінанси України. - 2000. - № 5. - С. 13-23.
4. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання [Текст]: навчальний посібник / Л.І.Донець/ — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 312 с.